

Ändringar i naturgaslagen m.m.

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker enhälligt de förslag som läggs fram i proposition 2007/08:159 om ändringar i naturgaslagen (2005:403) och om upphävande av lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet. Ändringarna i naturgaslagen rör bl.a. att Statens energimyndighet inte ska utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i 8 a kap. naturgaslagen med undantag för bestämmelsen i 1 §. Därtill avstyrker utskottet en motion som behandlar försörjningstryggheten på gasområdet. Motionsyrkandena följs upp i en reservation (v, mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	5
Propositionen	5
Motionen	6
Vissa kompletterande uppgifter	6
Utskottets ställningstagande	7
Inledning	7
Lagförslagen	7
Försörjningstryggheten på gasområdet	8
Reservationer	9
Försörjningstryggheten på gasområdet, punkt 2 (v, mp)	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Propositionen	11
Följdmotionen	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lagförslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i naturgaslagen (2005:403),
2. lag om upphävande av lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:159.

2. Försörjningstryggheten på gasområdet

Riksdagen avslår motion 2007/08:N22 yrkandena 1–3.

Reservation (v, mp)

Stockholm den 2 oktober 2008

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Tomas Eneroth (s), Björn Hamilton (m), Hans Rothenberg (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Maria Plass (m), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s), Marie Weibull Kornias (m), Karin Åström (s), Mikael Oscarsson (kd), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s), Staffan Anger (m), Eva-Lena Jansson (s), Maria Lundqvist-Brömster (fp) och Lage Rahm (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels proposition 2007/08:159 om ändringar i naturgaslagen m.m.,

dels en motion som väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om ändringar i naturgaslagen och om upphävande av lagen om försörjningsberedskap på naturgasområdet. Vidare avslår riksdagen en motion rörande försörjningstryggheten på gasområdet.

Jämför reservation (v, mp)

Propositionen

Inledning

I propositionen föreslås dels vissa ändringar i naturgaslagen (2005:403), dels att lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet upphävs.

Ändringar i naturgaslagen

År 2006 genomfördes det s.k. gasförsörjningsdirektivet (2004/67/EG) i svensk rätt genom ändringar i naturgaslagen (2005:403). Ändringarna innebär bl.a. att det i lagen infördes ett nytt kapitel om trygg naturgasförsörjning, 8 a kap. Gasförsörjningsdirektivet innebär i korthet att medlemsstaterna ska utarbeta en nationell strategi innehållande dels miniminormer för en tryggad naturgasförsörjning, dels en tydlig roll- och ansvarsfördelning mellan marknadsaktörerna på naturgasområdet för att säkerställa naturgasförsörjningen. I enlighet med nuvarande bestämmelser ska tillsynsmyndigheten (Statens energimyndighet) utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i 8 a kap. I propositionen föreslås att tillsynsmyndighetens tillsynsansvar inte ska omfatta efterlevnaden av bestämmelserna i 8 a kap. naturgaslagen med undantag för bestämmelsen i 1 § om skyldigheter för en innehavare av en naturgasledning, lagringsanläggning eller förgasningsanläggning. De bestämmelser som därigenom undantas från det formella tillsynsområdet reglerar tillsynsmyndighetens och den systemansvariga myndighetens verksamhet eller innehåller normgivningsbemyndiganden.

Enligt 8 a kap. 3 § ska tillsynsmyndigheten bl.a. ta fram och upprätthålla dels en allmän nationell strategi med lämpliga nivåer för en trygg naturgasförsörjning, dels en nationell plan med åtgärder för att trygga naturgasförsörjningen i krissituationer. Av den nuvarande lydelsen av paragrafens andra stycke framgår att tillsynsmyndigheten ska samråda med den systemansvariga myndigheten innan den beslutar om den nationella planen eller en ändring i den. I propositionen föreslås att det inte längre ska regle-

ras i lag vilket samråd som ska ske innan tillsynsmyndigheten beslutar om nationell plan. Regeringen avser i stället att föra in en bestämmelse om samråd i naturgasförordningen (2006:1043).

Ovan nämnda ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

Försörjningsberedskap på naturgasområdet

Regeringen föreslår även att lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet ska upphävas. Detta mot bakgrund av att regelverket inte längre tillämpas i praktiken och att det därmed i allt väsentligt kan anses överspelat. Lagen antogs av riksdagen 1985 mot bakgrund av att naturgas då började distribueras i Sydsverige.

Enligt förslaget ska lagen upphöra att gälla vid utgången av 2008.

Motionen

I motion 2007/08:N22 (mp), som väckts med anledning av propositionen, förordas tre riksdagsuttalanden. För det första anser motionärerna att riksdagen i samband med behandlingen av propositionen bör tydliggöra att användningen av naturgas i Sverige inte bör öka. För det andra bör riksdagen klargöra att en ökad försörjningstrygghet inte är ett argument för att bygga ut gasledningsnätet och tillförselvägarna till Sverige. För det tredje bör riksdagen slå fast att en ökad försörjningstrygghet på gasområdet bör bygga på en ökad användning av biogas.

Vissa kompletterande uppgifter

Naturgasen i Sverige

Naturgasen som förbrukas i Sverige importeras via den rörledning som sträcker sig mellan Danmark och Sverige. År 2007 förbrukades ca 11,7 TWh, vilket motsvarar ca 2 % av landets totala energiförbrukning. Drygt 30 kommuner i Sverige har tillgång till naturgas. Det svenska naturgassystemet bestod 2007 av ca 650 kilometer transmissionsledning och ca 3 000 kilometer distributionsledning. I Sverige finns det ungefär 55 000 naturgasförbrukare, varav ca 2 600 är företagskunder och resterande är hushållskunder. Under 2007 förbrukades ungefär 50 % av naturgasen inom industrin och ca 30 % i kraftvärme- och fjärrvärmeanläggningar. Bostäder svarade för endast 2 % av den totala förbrukningen 2007. Övrig näringsverksamhet stod för resterande förbrukning.

När det gäller planer på nya tillförselalternativ kan projektet Skanled nämnas. Projektet innebär att en naturgasledning byggs från Norge till Sverige och Danmark. Det befintliga svenska naturgasnätet ska anslutas till den nya ledningen via tre grenledningar på västkusten, vid Lysekil, Stenungsund och Varberg. Swedegas och Gassco är huvudmän för projektet.

Koncessionsansökan för den svenska delen av ledningen inkom till Energi-marknadsinspektionen i januari 2008. Tillståndsansökan bereds för närvarande. Vidare kan nämnas att Fortum, i samarbete med AGA Gas AB och Nynas Refining, planerar att bygga en terminal för flytande naturgas (LNG – Liquefied Natural Gas). Enligt planerna ska LNG-terminalen placeras strax norr om Nynas raffinaderi i Nynäshamn. Avsikten är att anläggningen ska tas i drift under 2010. Det finns inga planer på att ansluta anläggningen till det befintliga naturgasnätet. Miljödomstolen godkände i maj 2008 ansökan om byggandet av LNG-terminalen.

Nationell strategi för tryggad naturgasförsörjning

Den 1 november 2007 överlämnade Energimyndigheten till regeringen ett förslag till allmän strategi för en trygg naturgasförsörjning, inklusive en nationell plan med åtgärder för att trygga naturgasförsörjningen i krissituationer i enlighet med bestämmelserna i naturgaslagen och naturgasförordningen. Enligt myndighetens förslag skulle det övergripande nationella målet för att öka försörjningstryggheten vara att skapa ytterligare en tillförselväg för naturgas till landet.

I juni 2008 godkände regeringen ovan nämnda förslag, med undantag för de uttalanden som görs om att det övergripande målet för att öka försörjningstryggheten är att skapa ytterligare en tillförselväg för naturgas till landet. Enligt regeringen bör åtgärder för att förbättra försörjningsläget inte uteslutande vara inriktade på att ett nytt, rörbundet system för import av naturgas etableras. Vidare anfördes att en eventuell tillståndsprövning av ett sådant system kommer att göras ur ett bredare samhälleligt perspektiv. Därtill bedömde regeringen att det finns en potential för att förbättra försörjningstryggheten för naturgas t.ex. genom ökad produktion av biogas i anslutning till naturgasnätet.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet tar först ställning till förslagen i propositionen och därefter till motionsyrkandena.

Lagförslagen

Utskottet har inget att erinra beträffande de i propositionen föreslagna ändringarna i naturgaslagen eller rörande förslaget att lagen om försörjningsberedskap på naturgasområdet upphävs. Förslagen tillstyrks således.

Försörjningstryggheten på gasområdet

Med anledning av vad som anförs i motion 2007/08:N22 (mp) om försörjningstryggheten på gasområdet vill utskottet anföra följande.

Som utskottet i andra sammanhang påpekat överensstämmer den nuvarande regeringens inställning till naturgas i huvudsak med den förra regeringens. Den långsiktiga visionen är att energitillförseln ska baseras på förnybara bränslen. Det innebär att naturgasen, som är ett fossilt och ändligt bränsle, endast har ett berättigande under en övergångsperiod. Enligt de riktlinjer som riksdagen fastställt gäller att naturgasen ska konkurrera av egen kraft på den svenska energimarknaden. I detta inbegrips att investeringar i rörledningar och inköp av naturgas bör ske efter strikt kommersiella principer. Utskottet har i denna fråga ingen annan uppfattning än vad riksdagen tidigare fastlagt och ser heller inget skäl för riksdagen att med anledning av den här aktuella motionen uttala sig rörande naturgasanvändningen i Sverige.

Utskottet delar motionärernas inställning att arbetet med att förbättra försörjningstryggheten på naturgasområdet bör ha ett vidare fokus än enbart på nya tillförselvägar för import av naturgas. Bland annat kan biogasens potential tas till vara. Som i det föregående redovisats har regeringen, i samband med fastställandet av den nationella strategin för en trygg naturgasförsörjning, framhållit att åtgärder för att förbättra försörjningsläget inte uteslutande bör vara inriktade på etablerandet av ett nytt, rörbundet system för import av naturgas och att en eventuell tillståndsprövning av ytterligare tillförselvägar kommer att göras ur ett bredare samhällligt perspektiv. Vidare gjordes bedömningen att det finns en potential för att förbättra försörjningstryggheten vad det gäller naturgas genom t.ex. ökad produktion av biogas i anslutning till naturgasnätet. Utskottet ser därför inte att riksdagen behöver göra några uttalanden i dessa frågor.

Med hänvisning till det anförda avstyrks motionen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Försörjningstryggheten på gasområdet, punkt 2 (v, mp)

av Kent Persson (v) och Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:N22 yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Naturgas (fossilgas), som är ett bränsle med tillhörande utsläpp av koldioxid och andra miljöfarliga ämnen, måste förr eller senare avvecklas. Vi tar därför avstånd från en utbyggnad av naturgasnätet såväl i Sverige som till angränsande länder. En ökad import av naturgas skulle enligt vår uppfattning leda till att inhemska biobränslen trängs undan och att den nödvändiga omställningen av energisystemet fördröjs. Naturgasen har i dag en relativt liten betydelse i det svenska energisystemet, och utgångspunkten i den proposition som nu förelagts riksdagen är att så blir fallet även framöver och att frågan om försörjningsberedskap därför är av liten vikt.

Vi anser dock att det är angeläget att riksdagen i samband med behandlingen av den aktuella propositionen markerar att naturgas inte är en energiform som Sverige bör bli beroende av. Riksdagen bör därför, i enlighet med vad som anförs i motion 2007/08:N22 (mp), genom ett tillkännagivande fastslå att naturgasanvändningen i Sverige inte bör öka. Vidare bör riksdagen tydliggöra att en ökad försörjningstrygghet inte är något argument för att skapa nya tillförselvägar för naturgas till Sverige. Därtill bör riksdagen fastställa att en förbättrad försörjningstrygghet på gasmarknaden i huvudsak bör baseras på en utbyggnad av produktion och distribution av biogas. Genom en sådan satsning behöver inga ytterligare anläggningar för naturgas byggas i landet. Regeringen har i samband med fastställandet av den nationella strategin för en trygg naturgasförsörjning, som i det föregående redovisats, framhållit att åtgärder för att förbättra försörjningsläget inte uteslutande bör vara inriktade på etablerandet av ett nytt, rörbundet system för import av naturgas och att en eventuell tillståndsprövning av ytterligare tillförselvägar kommer att göras ur ett bredare samhälleligt per-

spektiv. Vidare gjorde regeringen bedömningen att det finns en potential för att förbättra försörjningstryggheten vad det gäller naturgas genom t.ex. ökad produktion av biogas i anslutning till naturgasnätet. Enligt vår mening är det angeläget att även riksdagen tydligt markerar sin uppfattning i dessa frågor.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks nämnda motion.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2007/08:159 Ändringar i naturgaslagen m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i naturgaslagen (2005:403),
2. lag om upphävande av lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet.

Följdmotionen

2007/08:N22 av Per Bolund m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att propositionens förslag förutsätter att fossilgasanvändningen och fossilgasförsörjningen i Sverige inte kommer att öka.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ökad försörjningstrygghet inte får skapas genom att gasledningsnätet byggs ut, t.ex. genom en gasledning från Norge.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ökad försörjningstrygghet på gasområdet bör bygga på biogas.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)

Härigenom föreskrivs att 8 a kap. 3 § och 10 kap. 1 § naturgaslagen (2005:403) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 a kap.

3 §¹

Tillsynsmyndigheten *skall*

Tillsynsmyndigheten *ska*

1. ta fram och upprätthålla en allmän nationell strategi med lämpliga nivåer för en trygg naturgasförsörjning,

2. ta fram och upprätthålla en nationell plan med åtgärder för att trygga naturgasförsörjningen i krissituationer, och

3. vidta de åtgärder i övrigt som inom ramen för tillsynsansvaret behövs för att säkerställa naturgasförsörjningen.

Innan tillsynsmyndigheten beslutar om den nationella planen eller en ändring i den, skall myndigheten samråda med den systemansvariga myndigheten.

10 kap.

1 §²

Tillsynsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av

1. denna lag och föreskrifter och villkor som har meddelats med stöd av lagen, och

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1775/2005 av den 28 september 2005 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten.

Tillsynen omfattar inte efterlevnaden av bestämmelserna i 7 kap. med undantag för 5 och 6 §§ och inte heller efterlevnaden av bestämmelserna i 5 och 8 kap.

Tillsynen omfattar inte efterlevnaden av bestämmelserna i 7 kap. med undantag för 5 och 6 §§, *8 a kap. med undantag för 1 §* och inte heller efterlevnaden av bestämmelserna i 5 och 8 kap.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

¹ Senaste lydelse 2006:646. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

² Senaste lydelse 2006:646.

2 Förslag till lag om upphävande av lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet

Härigenom föreskrivs att lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet ska upphöra att gälla vid utgången av år 2008.